

Referat de aprobare

Secțiunea 1 Titlul proiectului de reglementare

Ordin pentru aprobarea regulilor de suspendare și restabilire a activităților de piață și a regulilor de decontare aplicabile și de abrogare a Regulamentului privind suspendarea funcționării pieței angro de energie electrică și regulile comerciale aplicabile aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 23/2016

Secțiunea 2 Motivul emiterii reglementării

1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)

În conformitate cu prevederile art. 36 și 39 din Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, operatorul de transport și sistem CNTEE Transelectrica SA a elaborat, **Regulile de suspendare și restabilire a activităților de piață și regulile de decontare a dezechilibrelor, a capacității de echilibrare și a energiei de echilibrare în situația de suspendare a activităților de piață.**

Prevederile art. 35-39 din Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului, constituie cadrul legal al acestui proiect de ordin în ceea ce privește interacțiunile pieței de energie electrică cu cerințele și principiile care să asigure condițiile necesare menținerii siguranței în funcționare în întreaga Uniune prin promovarea coordonării operării sistemelor și asigurarea planificării operaționale.

2. Cadrul național de reglementare

Regulamentul aprobat cu Ordinul președintelui ANRE nr. 23/20216 a ținut seama de:

- Legea Energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, care prevede la art 23, alin (8) că ANRE are dreptul de a suspenda funcționarea pieței concurențiale, în cazul aplicării prevederilor art. 4-7, care la rândul lor, prevăd că în cazul unor situații neașteptate de criză pe piața de energie și în cazul în care este amenințată siguranța fizică ori securitatea persoanelor, a aparatelor sau a instalațiilor ori integritatea sistemului, operatorul de transport și de sistem propune ANRE și ministerului de resort adoptarea unor măsuri de siguranță.

În prezent sunt în vigoare prevederi referitoare la suspendarea pieței angro de energie electrică, a pieței de echilibrare și la decontarea dezechilibrelor cuprinse în Regulamentul privind suspendarea funcționării pieței angro de energie electrică și regulile comerciale aplicabile, aprobat cu Ordinul președintelui ANRE nr. 23/20216 cu modificările și completările ulterioare.

3. Scopul reglementării

Proiectul de ordin propune condițiile, regulile și procedurile de suspendare și restabilire a activităților de piață și de decontarea dezechilibrelor, a capacității de echilibrare și a energiei de echilibrare aplicabile, în situațiile în care sistemul electroenergetic național (SEN) se află în stare de urgență, de colaps și de restaurare, aplicate de operatorul de transport și de sistem (OTS) și alți factori implicați.

În acest sens, documentul de discuție prevede ca în cazul apariției unei stări urgență, de colaps și de restaurare a SEN sau de indisponibilitate timp de 30 minute a instrumentelor și mijloacelor

de comunicare necesare pentru ca OTS să faciliteze activitățile pieței, OTS poate decide suspendarea temporară a uneia sau mai multor activități de piață și anume:

- a) furnizarea capacității interzonale pentru alocarea capacității aferente cuplării piețelor intrazilnice la granițele zonei de ofertare corespunzătoare pentru fiecare unitate de timp a pieței atunci când se preconizează că sistemul de transport nu va fi readus la starea normală sau de alertă;
- b) transmiterea de către un furnizor de servicii de echilibrare a ofertelor de capacitate de echilibrare și de energie de echilibrare;
- c) furnizarea de către partea responsabilă cu echilibrarea (PRE) a unei poziții echilibrate la sfârșitul intervalului de timp pentru ziua următoare;
- d) furnizarea de modificări ale poziției PRE;
- e) furnizarea programelor de producție, programelor de consum și de schimburi comerciale interne/externe către TEL conform art. 111 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485;
- f) procesul de cuplare unică a piețelor intrazilnice;
- g) achiziția serviciilor de echilibrare și achiziția rezervelor de reglaj și a serviciilor de sistem

Pentru situația în care SEN se află în colaps sau restaurare din colaps, proiectul de ordin propune o decontare diferită de cea normală conform regulilor de decontare în vigoare, pentru calculul dezechilibrelor, capacităților de echilibrare și energie de echilibrare, și anume o decontare pe baza unui preț de restabilire calculat ca medie aritmetică a prețurilor de închidere rezultate din cuplarea piețelor pentru ziua următoare (PZU) pe o perioadă de 30 zile anterioare zilei în care a fost dispusă suspendarea activităților de piață, a întregii producții, respectiv consum, măsurate prin anulare dezechilibrelor PRE pentru perioada suspendării.

Decontarea la prețul de restabilire este simplă, echilibrată, transparentă și nediscriminatorie, iar reducerea costurilor face să fie mai puțin probabile procese pentru plata unor daune, a căror îndreptățire nu este certă.

Totodată aceste reguli prevăd ca OTS să elaboreze un raport în termen de 30 de zile de la restabilirea activităților de piață suspendate, conținând explicații privind raționamentul, punerea în aplicare și impactul suspendării pieței și referințele, asigurând în acest mod transparența decizională pentru suspendarea activităților de piață.

Având în vedere că procesul de suspendare a pieței din Regulamentul privind suspendarea funcționării pieței angro de energie electrică și regulile comerciale aplicabile, aprobat cu Ordinul președintelui ANRE nr. 23/20216 cu modificările și completările ulterioare nu urmărește toate prevederile Regulamentului (UE) 2017/20196 necesitând o revizuire profundă a acestuia, precum și că responsabilitatea suspendării activităților de piață se regăsește în responsabilitatea ANRE dar pentru situații de criză a funcționării SEN care pot fi prevăzute de OTS prin analize pe termen scurt sau lung a adecvantei SEN, s-a considerat necesară abrogarea regulamentului referit.

4. Schimbări preconizate/ măsurile propuse prin prezenta reglementare

Documentul de discuție include următoarele idei principale:

- a. Determinarea situațiilor și condițiilor în care OTS poate suspenda activitățile de piață cu diminuarea impactului asupra cuplării piețelor de energie PZU și PI;
- b. Identificarea activităților de piață care pot fi suspendate și a procedurii de suspendare și restabilire a acestora care descrie în detaliu etapele, rolul și responsabilitățile OTS, ale operatorului pieței de energie electrică desemnat și a celorlalți factori implicați;

- c. Procedura de comunicare care detaliază sarcinile și acțiunile pe care trebuie să le îndeplinească fiecare parte, în conformitate cu diferitele sale roluri în timpul suspendării și restabilirii activităților de piață,
- d. Suspendarea pe perioada de colaps și a restaurării din colaps a SEN a tuturor contractelor pe piața angro (inclusiv a tranzacțiilor încheiate pe PZU și PI) iar vânzarea/achiziția să se realizeze la un preț unic de restabilire. Astfel, s-a dorit contracarea dificultăților financiare asociate costului dezechilibrelor înregistrate de participanții deconectați (producători, furnizori ai consumatorilor) în condițiile în care acestea ar rezulta drept consecință a unor condiții independente de acțiunile acestora.

Secțiunea a 3-a –Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

1. Impactul macroeconomic al reglementării

Regulile de funcționare a pieței în situații normale sunt suspendate, dar pentru o perioadă scurtă de timp necesară trecerii de la starea de urgență, colaps și restaurare la cea normală sau de alertă a SEN.

Suspendarea activităților de piață va conduce la suspendarea efectele obligațiilor părților de livrare a energiei electrice, respectiv de plată a acesteia, cuprinse în contractele/convențiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice încheiate pe piața angro, la suspendarea regulilor de selectare a energiei de echilibrare pe piața de echilibrare de către OTS, prevăzute în toate reglementările în vigoare referitoare la funcționarea pieței de echilibrare iar notificările de program transmise de PRE pentru intervalele de timp în care au fost suspendate activitățile de piață vor fi anulate.

Totodată documentul de discuție, în forma propusă, aduce beneficii în situațiile de suspendare a activităților de piață, care constau în diminuarea costurilor implicate pentru mulți participanți prin anularea costurilor cu dezechilibrele pentru PRE și OTS în contextul stării de colaps și de restaurare din stare de colaps a SEN pentru perioada de suspendare a pieței de energie electrică.

2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Proiectul de reglementare nu se referă la subiectul ajutoarelor de stat, iar în ceea ce privește mediul concurențial, regulamentul are în vedere diminuarea pe cât posibil a efectelor asociate suspendării activităților de piață asupra piețelor în general. Se apreciază că Regulamentul transpune în cadrul legislației naționale prevederi care au fost deja adoptate la nivel european și care sunt obligatorii.

3. Impact asupra mediului de afaceri

Elaboratorii apreciază că regulile propuse pentru a fi aplicate în perioadele de colaps sau restaurare din colaps a SEN sunt de natură să reducă, pe cât posibil, dezechilibrele financiare care ar trebui suportate de unii participanți în cazul menținerii regulilor normale. Deși este de așteptat ca să existe totuși pierderi financiare suportate de producătorii care ar participa la restaurarea funcționării SEN și ar avea costuri mai mari decât prețul de restabilire sau de furnizorii ale căror achiziții de energie anulate erau la prețuri mai mici decât prețul de restabilire, se apreciază că acestea se vor situa într-un domeniu suportabil, mai ales în condițiile în care este de așteptat că situația de colaps să se limiteze la durata a maxim 6 ore, iar unitățile care participă preponderent la restaurare (care sunt pornite și/sau oprite în funcție de necesități) sunt mai degrabă unități hidro, care au costuri de pornire neglijabile.

4. Implicații sociale

Proiectul de reglementare nu se referă la acest subiect.

5. Impact asupra mediului

Nu este cazul.

6. Alte informații

-

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra bugetului ANRE

Nu este cazul

Secțiunea a 5-a - Efectele proiectului de reglementare asupra legislației în vigoare

- 1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de reglementare**
Modificarea Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice încheiat între [producător de energie electrică] și [furnizor implicit]
- 2. Conformitatea proiectului de reglementare cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare**

Proiectul de reglementare respectă obiectivele și prevederile *Regulamentului (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic.*

- 3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente**

-

- 4. Alte informații**

-

ANRE invită părțile interesate să transmită observații și propuneri legate de aspectele cuprinse în cadrul proiectului de ordin însoțite de o motivație corespunzătoare cel mai târziu până în data de 25.06.2021, inclusiv în format editabil, la adresa de e-mail srpee@anre.ro.